

Strategie en Planning

Schoemakerstraat 97

Postbus 6070

2600 JA Delft

www.tno.nl

T 015 269 49 27

F 015 262 73 13

secretariaat-SenP@tno.nl**TNO-rapport****2009sp0685****TNO SBIR Programma, 6e ronde
Handleiding**

Datum	21 oktober 2009
Auteur(s)	Ir. G.J.W. Oldeman, Dr. P.H. de Haan (Strategie en Planning)
Aantal pagina's	20 pagina's en 5 bijlagen

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor onderzoeksopdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belang-hebbenden is toegestaan.

© 2009 TNO

Inhoudsopgave

1	Achtergrond	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Initiatief.....	3
1.3	Voorbeelden.....	3
2	Procedure TNO SBIR Programma	4
2.1	Stappenplan.....	4
2.2	Nadere bepalingen	6
2.3	Beoogde doelgroep	7
3	Indiening.....	8
4	Tijdpad.....	9
5	BIJLAGEN.....	10

1 Achtergrond

1.1 Inleiding

In de missie van TNO ligt het versterken van het innovatieve vermogen van het Nederlandse MKB verankerd.

Het Small Business Innovation Research Program (SBIR) is van oorsprong een programma, dat Amerikaanse overheidsinstanties verplicht minimaal 2,5 procent van hun onderzoeksbudget aan te besteden bij het MKB. Het Ministerie van Economische Zaken (EZ) heeft aan organisaties als TNO en STW gevraagd om vanuit hun eigen positie en functie in de kennisinfrastructuur een programma uit te voeren, dat in lijn is met het Amerikaanse SBIR programma.

Met het SBIR programma verkleint TNO de kennisparadox door perspectiefvolle productideeën aan te dragen en het financiële risico in de valorisatie te beperken. Verder stimuleert SBIR duurzame innovatie bij het MKB, door (een deel van) de R&D te laten plaatsvinden in het bedrijf zelf. Daarmee bouwt het bedrijf eigen relevante (technologische) kennis op en versterkt daarmee zijn eigen innovatiepotentieel.

1.2 Initiatief

In het SBIR programma wordt een deel van het onderzoeksbudget van TNO aangewend om innovaties sneller en commercieel succesvoller naar de markt te brengen, door ondernemers eerder te betrekken in het innovatieproces. Het ondernemerschap is bepalend voor het wel of niet oppakken van het door TNO geïdentificeerde productidee; de ondernemer is verantwoordelijk voor de nog uit te voeren R&D en hoe en wanneer de feitelijke commercialisering wordt uitgevoerd. Het doel is om innovatieve ideeën die bij de onderzoekers van TNO leven door het MKB tot concrete producten uit te laten werken. Vanuit de eigen expertise helpt TNO, met recent opgebouwde kennis, bedrijven aan nieuwe producten die bijdragen aan de concurrentiekracht van het Nederlandse bedrijfsleven.

1.3 Voorbeelden

In de voorgaande ronden zijn 26 haalbaarheidsstudies uitgevoerd, 6 in uitvoering en er zijn 7 productideeën in de fase van de verdere ontwikkeling gekomen. Voor twee van de ideeën is met twee MKB-bedrijven nu het gehele traject van haalbaarheidsstudie, verdere ontwikkeling en (beginnende) commercialisering afgerond.

Enkele voorbeelden van producten:

‘Guide me’ is een idee voor het opsporen van verdwaalde ouderen en het terug geleiden via een routeplanner. Daarbij wordt gebruik gemaakt Zigbee- en GPS-technologie voor de alarmering en plaatsbepaling van personen en objecten. Ook in de beveiliging wordt het systeem nu toegepast.

‘Make Me Move’ is een systeem met interactieve lichtgevende speeltegels voor playgrounds om kinderen op een speelse manier meer te laten bewegen.

‘PDA in de zorg’ is een gebruiksvriendelijke mobiele digitale registratie (smartphone) van zorgtaken en –tijden voor zorgverleners in de thuiszorg. De innovatie ligt in het toepassen van de combinatie van spraaktechnologie, RFID en mobiele software.

2 Procedure TNO SBIR Programma

2.1 Stappenplan

De procedure onderscheidt de volgende stappen:

Stap 1: Inventarisatie ideeën.

De start ligt bij de onderzoekers van TNO die met initiatieven komen, een oplossing voor een maatschappelijk probleem vormen en die een perspectief bieden voor verder onderzoek bij innovatieve MKB-bedrijven, gericht op snelle innovatie en commercialisering.

Stap 2: Selectie ideeën

Productideeën worden door TNO beoordeeld op hun geschiktheid voor het SBIR programma. Doelstelling is om niet meer dan 25 productideeën tegelijk aan te bieden aan het MKB.

Stap 3: Werving MKB-ondernemingen voor een SBIR-haalbaarheidsstudie

TNO organiseert een wervingscampagne. Van ieder geselecteerd productidee wordt een flyer gemaakt ten behoeve van het werven van ondernemers. De wervingscampagne bestaat uit:

- een TNO.NL/SBIR website
- het publiceren van een TNO boekje met de aangeboden productideeën
- het plaatsen van advertenties in relevante bladen, het aanschrijven van netwerken, het inschakelen van brancheorganisaties, het inschakelen van de adviseurs van Syntens etc.
- het organiseren van een TNO Event, waar ondernemers kennis kunnen nemen van de geselecteerde productideeën en contact kunnen leggen met de betrokken TNO onderzoekers

Stap 4: Uitwerking van het productidee

TNO onderzoekers stellen inhoudelijke informatie over het productidee op, bedoeld als achtergrondinformatie voor ondernemers, die overwegen een voorstel in te dienen voor een haalbaarheidsstudie. Die informatie bevat:

- Bondige beschrijving van het idee/technologie met de noviteit ervan
- De stand van zaken m.b.t. de achterliggende kennis en technologie. Wat is daarin de eigen TNO kennis en hoe is die vastgelegd (rapporten oid)?
- Situatie intellectueel eigendom en eventuele mogelijkheden voor bescherming van kennis. Is er 'freedom to operate' (geen blokkerend octrooi buiten TNO)?
- Wat is de impact voor de economie en de samenleving.
- Wat moet er nog gebeuren aan R&D of ontwikkeling.
- Wat wordt er van de MKB ondernemers verwacht en aan welke MKB wordt gedacht, welke expertise hebben ze nodig.

Stap 5: Aanmelding en indiening van voorstellen voor haalbaarheidsstudies

Belangstellende MKB-bedrijven kunnen zich aanmelden voor het TNO Event via de website tno.nl/sbir. Een bedrijf dat belangstelling heeft voor een of meer productideeën kan zich schriftelijk aanmelden voor inhoudelijke achtergrondinformatie bij het secretariaat van TNO Strategie en Planning. Ook op het TNO Event kan deze informatie worden aangevraagd. Na ondertekening van een geheimhoudingsverklaring

ontvangt het bedrijf de achtergrondinformatie bij het productidee. Het benodigde aanmeldingsformulier en de geheimhoudingsverklaring kunnen worden gedownload van de website (zie ook bijlagen 1 en 2).

Voorstellen voor het indienen van een haalbaarheidsstudie vindt plaats bij het secretariaat van TNO Strategie en Planning (zie voor format bijlage 3).

Om open competitie te garanderen mag TNO, of de individuele TNO'ers die betrokken zijn bij het productidee, geen belangen hebben bij een MKB onderneming die zich inschrijft voor een productidee. Om elke schijn van belangenverstrengeling te vermijden zijn deelnemingen van TNO Bedrijven BV uitgesloten van het TNO SBIR programma.

Stap 6: Toetsing van de voorstellen voor haalbaarheidsstudies

Het voorstel wordt door de ondernemer (of groep ondernemers) ingediend. Een format voor het voorstel voor de haalbaarheidsstudie is gegeven in de bijlage. Het voorstel omvat maximaal 10 bladzijden en dient in de Nederlandse taal te worden geschreven.

De beoordeling van de voorstellen voor de haalbaarheidsstudie wordt uitgevoerd door de Technologiestichting STW, onafhankelijk van TNO. Als onderdeel van het selectieproces kan de ondernemer worden gevraagd zijn plan voor de haalbaarheidsstudie te presenteren aan een onafhankelijke commissie van deskundigen. Er is een kans dat niet alle ondernemers worden uitgenodigd, dat is afhankelijk van het aantal voorstellen.

De betreffende onafhankelijke commissie rankt de plannen op basis van kwaliteit. Na de presentatieronde brengt de beoordelingscommissie advies uit aan TNO. TNO maakt een keuze op basis van de beschikbare middelen voor het SBIR programma. De gehonoreerden krijgen van TNO een opdracht om een studie uit te voeren naar de technische en commerciële haalbaarheid van het productidee.

Stap 7: Haalbaarheidsstudie (fase 1)

In deze stap wordt het onderzoek gedaan naar de technische en commerciële haalbaarheid van het idee of de technologie. Voor deze haalbaarheidstudie kan door het bedrijf ten hoogste een bedrag van EUR 25.000 (exclusief BTW) worden aangevraagd op basis van een bestedingsplan. Daarnaast ontvangt de betrokken TNO-medewerker maximaal EUR 7.500 ter vergoeding van zijn uren om het bedrijf daarbij te ondersteunen, wanneer de ondernemer daarom vraagt. De maximale duur voor een haalbaarheidsstudie bedraagt drie maanden.

De haalbaarheidsstudie wordt in opdracht van TNO uitgevoerd. (zie bijlage 4)

Stap 8: Selectie van voorstellen voor de verdere ontwikkeling (R&D fase)

Als afronding van de haalbaarheidsstudie brengt de ondernemer schriftelijk verslag uit waarin de technische en commerciële haalbaarheid van het productidee worden beschreven. Daarnaast brengt bij een positieve haalbaarheid de ondernemer desgewenst een voorstel uit voor de fase van de verdere ontwikkeling, d.w.z. een R&D voorstel om het productidee uit te ontwikkelen tot een product.

De beoordeling van de voorstellen wordt weer uitgevoerd door STW.

De deelnemende bedrijven presenteren het valorisatieplan voor de verdere ontwikkeling van het idee of de technologie, inclusief het resultaat van de haalbaarheidstudie, aan de eerder genoemde externe commissie van deskundigen. De betreffende commissie rankt

de plannen op basis van kwaliteit. TNO maakt op basis van het advies een keuze voor de toekenning van maximaal drie projectplannen voor valorisatie.

Stap 9: R&D fase, de verdere ontwikkeling van het idee

In deze stap vinden de technologische onderzoek & ontwikkeling en de planmatige versterking van de innovatie en organisatie plaats. Het doel van deze stap moet zijn het punt te bereiken waarop private financiers de verdere commerciële ontwikkeling voor hun rekening willen nemen. Voor de verdere ontwikkeling kan maximaal EUR 250.000 (exclusief BTW) worden aangevraagd voor een periode van maximaal 2 jaar op basis van de kostenbegroting in het ontwikkelingsplan. Wanneer het plan meer financiële middelen vraagt, moet de ondernemer daar zelf in voorzien. Daarnaast ontvangen de betrokken TNO-medewerkers in het totaal maximaal EUR 50.000 ter vergoeding van hun uren om het bedrijf daarbij te ondersteunen, wanneer de ondernemer daarom vraagt.

Tijdens de verdere ontwikkeling (uitvoering R&D) wordt regelmatig gerapporteerd aan TNO. In principe wordt na twee jaar ten behoeve van TNO met een eindrapport afgesloten waarin het eventuele perspectief voor de commercialisering staat beschreven. Het vrijgeven van de middelen vindt gefaseerd plaats en wordt gebaseerd op het bereiken van vastgestelde milestones. Een deel van de R&D activiteiten kunnen worden uitbesteed aan een kennisinstelling of adviesbureau (tot maximaal 40% van de totale projectkosten).

Het plan voor de verdere ontwikkeling wordt in opdracht van TNO uitgevoerd. (zie bijlage 5)

Stap 10: Commercialisering

In deze fase maakt het bedrijf zich klaar om met het nieuwe product of dienst de markt te betreden. Deze fase wordt niet meer door TNO gefinancierd. TNO zal door de onderneming geïnformeerd blijven over de vorderingen van de commercialisering.

2.2 Nadere bepalingen

De volgende kosten worden door TNO geaccepteerd voor zowel de haalbaarheidsstudie als voor de verdere ontwikkeling (R&D fase):

- Loonkosten van de onderneming of de ondernemingen als het project wordt uitgevoerd door een groep van MKB ondernemingen
- Kosten van personeel in dienst van een kennisinstelling/adviesbureau tot een maximum van 40% van de projectkosten
- Kosten van gebruiksgoederen, kleine instrumenten en hulpmiddelen
- Inzet van apparatuur
- Reis- en verblijfskosten
- Overige in het bestedingsplan opgevoerde kosten, mits deze door de beoordelingscommissie zijn goedgekeurd

Nieuwe kennis, die ontwikkeld wordt in de loop van het SBIR-traject wordt in principe eigendom van de onderneming. TNO claimt de volgende aanspraken op de rechten van kennis die betrekking hebben op de uitvoering van de haalbaarheidsstudie en de valorisatie (R&D):

- Bestaande, reeds eerder ontwikkelde kennis van TNO blijft eigendom van TNO.

- Bij gebruik van bestaande TNO kennis wordt een overeenkomst opgesteld voor het gebruik van de door TNO ingebrachte kennis tegen marktconforme voorwaarden die afhankelijk zijn van de gewenste exclusiviteit
- Als tegenprestatie voor de opdracht van TNO ontvangt TNO het recht om nieuwe kennis opgebouwd door de ondernemer, voortkomende uit de uitbesteding, vrij te gebruiken voor eigen onderzoek, in welke vorm dan ook (het gebruiksrecht)
- De opdracht van TNO omvat ook een recht om andere potentiële gebruikers, buiten het in dit SBIR-programma afgesproken toepassingsgebied, naar de ondernemer in dit SBIR-programma te verwijzen (het verwijsrecht). De ondernemer moet bereid zijn om onder marktconforme voorwaarden afspraken te maken over de inzet van de kennis bij de totstandkoming van andere toepassingen. Op basis hiervan is er sprake van een optie voor derden op de kennis, die eerder is opgebouwd in het kader van het TNO SBIR-programma (het exploitatierecht)

Aan een en dezelfde ondernemer is het toegestaan om in de fase van de haalbaarheidsstudie tot en met de fase van de verdere ontwikkeling slechts aan één productidee van TNO gelijktijdig in het TNO SBIR programma te werken. Een overweging hierbij is dat een innovatieproject zo complex van aard is dat meerdere innovatietrajecten in SBIR verband als te risicovol wordt beschouwd. Een andere overweging is dat TNO er na streeft, binnen de financiële beperkingen van het programma, zoveel mogelijk verschillende ondernemingen te laten deelnemen aan het SBIR programma.

2.3 Beoogde doelgroep

MKB definitie

TNO SBIR programma wordt de MKB-definitie gehanteerd zoals vanaf 1 januari 2005 in gebruik bij de Europese Commissie. De definitie is:

Onder middelgrote of kleine bedrijven wordt verstaan een onderneming, die:

- Ten hoogste 250 werknemers heeft **en**
- Óf een jaaromzet heeft van niet meer dan EUR 50 miljoen óf een jaarlijks balanstotaal van niet meer dan EUR 43 miljoen, **en**
- Niet voor 25 procent of meer van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van een of meer ondernemingen die niet aan deze definitie voldoen, met uitzondering van openbare participatiemaatschappijen, ondernemingen van risicokapitaal of institutionele beleggers, indien deze individueel noch gezamenlijk in enig opzicht zeggenschap over de onderneming hebben.

Meer informatie vindt u op:

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_en.htm

Research gedreven ondernemingen.

In het SBIR Programma wordt in de eerste plaats gedacht aan research gedreven ondernemingen, aan ondernemers met bewezen talenten m.b.t. innovatie en ondernemerschap, en aan ondernemingen die van zins zijn om de productie en commercialisering zelf ter hand te nemen. Zowel jonge ondernemingen als al gevestigde ondernemingen kunnen deelnemen in het programma. Adviesbureaus vallen buiten de beoogde doelgroep.

3 Indiening

Geheimhoudingsverklaring, aanmeldingsformulier en projectplannen worden zowel schriftelijk als elektronisch compleet ingediend bij TNO Strategie en Planning. De elektronische versie van de aanvraag, inclusief alle overeenkomsten, in pdf-format,

Strategie en Planning TNO
Postbus 6070
2600 JA Delft
Email: secretariaat-SenP@tno.nl

Uitsluitel over opdrachtverlening

TNO streeft er naar om in een periode van zes weken, na de presentatie van het projectplan voor de haalbaarheidsstudie dan wel de valorisatiestudie aan de externe beoordelingscommissie, uitsluitel te geven over de toekenning of afwijzing van een projectplan voor de haalbaarheidsstudie dan wel de valorisatiestudie.

Beoordeling en besluitvorming

Over de beoordeling en de ranking van de projectvoorstellen door de externe commissie en over de besluitvorming door de Raad van Bestuur van TNO kan niet worden gecorrespondeerd.

Voor vragen kunt u terecht bij:

- G.J.W. Oldeman; tel (015) 269 49 12, email gertjan.oldeman@tno.nl
- P.H. de Haan; tel (015) 269 47 46, email peter.dehaan@tno.nl

4 Tijdpad

De 6de ronde van het TNO SBIR Programma (2009) is op 1 juli 2009 van start gegaan met de inventarisatie van ideeën. De selectie heeft plaatsgevonden in oktober 2009.

Het verdere tijdpad voor het TNO SBIR programma ziet er als volgt uit (wijzigingen voorbehouden):

21 oktober	2009	Start wervingscampagne MKB, oproep tot het indienen van voorstellen voor haalbaarheidsstudies door ondernemers
25 november	2009	TNO Event
18 december	2009	Sluitingsdatum voor het aanvragen van achtergrondinformatie door ondernemers over productideeën
15 januari	2010	Sluitingsdatum voor de indiening van voorstellen voor haalbaarheidsstudies door ondernemers
22 januari	2010	Voorselectie voorstellen voor haalbaarheidsstudie
half februari	2010	- Presentatie voor externe beoordelingscommissie - Advies externe beoordelingscommissie beschikbaar
eind februari	2010	Besluitvorming TNO honorering voorstellen voor haalbaarheidsstudies van ondernemers
half maart	2010	Opdrachtverlening uitvoering haalbaarheidstudie
half juli	2010	Laatste datum voor de inlevering van rapportage van de haalbaarheidsstudie en eventueel valorisatieplan

5 BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Aanmeldingsformulier

Verzoek tot deelname aan de 6e ronde van het TNO SBIR programma 2009

Ondergetekende,.....(naam en voorletters)

rechtsgeldig vertegenwoordiger (zoals deponéerd bij de KvK) van:

Naam van het MKB bedrijf:.....

Voldoet het bedrijf aan de MKB-definitie (zie TNO SBIR programma (2009sp0685) Ja Nee

Postadres:.....

Postcode en plaats:.....

Bezoekadres:.....

Telefoonnummer:.....

Website: www.....

E-mail:.....

Inschrijfnr. handelsregister KVK:.....

verklaart te willen deelnemen aan de 6^e ronde van het TNO SBIR programma 2009

en in te tekenen op het productidee:.....

met als doel het uitwerken van een planvoorstel voor een haalbaarheidsstudie.

Uiterste indiendatum van het planvoorstel is 15 januari 2010.

Ondergetekende verklaart tevens zich te zullen houden aan de procedures en voorwaarden zoals beschreven in:

TNO SBIR Programma 2009¹ (2009sp0685) en deze te accepteren.

Met dit verzoek dient een ingevulde en ondertekende geheimhoudingsverklaring te worden meegestuurd teneinde informatie over bovengenoemd productidee te kunnen ontvangen en te kunnen gebruiken ten behoeve van het uitwerken van het planvoorstel.

Handtekening:.....

Plaats en datum:.....

S.v.p. retourneren aan:

TNO Strategie en Planning

Postbus 6070

2600 JA Delft

---

¹ zie: www.tno.nl/sbir

BIJLAGE 2

GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

Ondergetekende, ...(naam en voorletters),
rechtsgeldig vertegenwoordiger van.....,
gevestigd te....., hierna te noemen: "CONTRACTANT";

OVERWEGENDE:

- dat de Nederlandse organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek TNO, hierna te noemen: TNO, de beschikking heeft over bepaalde geheime kennis, zoals hierna onder 1. gedefinieerd;
- dat TNO bereid is deze kennis aan CONTRACTANT mede te delen in het kader van het TNO SBIR programma teneinde op basis van deze kennis een projectplan uit te werken;

VERKLAART ALS VOLGT:

1. Onder de geheime kennis in de zin van deze verklaring wordt verstaan alle kennis en gegevens betreffende het productidee....., welke direct of indirect door TNO aan CONTRACTANT ter beschikking wordt gesteld in geschreven, grafische of mondelinge vorm dan wel in machine leesbare vorm, hierna verder aangeduid als: "INFORMATIE".
2. CONTRACTANT verplicht zich de INFORMATIE uitsluitend te gebruiken om een projectplan uit te werken dat enkel gepresenteerd mag worden in het kader van het TNO SBIR programma.
3. CONTRACTANT zal de INFORMATIE niet mededelen aan enige derde en slechts aan medewerkers van CONTRACTANT, die bij CONTRACTANT in dienstbetrekking zijn en die de INFORMATIE redelijkerwijs nodig kunnen hebben voor het doel als vermeld in artikel 2.
4. De verplichting tot geheimhouding geldt niet voor zover CONTRACTANT kan aantonen dat de INFORMATIE:
  - a. reeds in het bezit was van CONTRACTANT op het moment dat INFORMATIE door TNO aan CONTRACTANT werd medegedeeld;
  - b. van algemene bekendheid was respectievelijk is geworden en deze bekendheid niet het gevolg is van enig nalaten van CONTRACTANT;
  - c. op rechtmatige wijze is medegedeeld aan CONTRACTANT door een derde.
5. CONTRACTANT zal zich onthouden van het in enig land aanvragen of vestigen van rechten van intellectuele en/of industriële eigendom gebaseerd op of met gebruikmaking van de INFORMATIE of een deel daarvan.
6. CONTRACTANT is verplicht zodanige maatregelen te nemen dat al zijn medewerkers die op enigerlei wijze op de hoogte zijn of komen van de INFORMATIE of een gedeelte daarvan, zich gedragen in overeenstemming met het in deze verklaring bepaalde.
7. CONTRACTANT verplicht zich na afloop van de beoordelingsprocedure, alle documentatie en goederen welke hem door TNO in het kader van deze verklaring ter beschikking zijn gesteld, onmiddellijk aan TNO te retourneren, indien TNO daarom verzoekt. Het is CONTRACTANT niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TNO schriftelijke stukken, waarin de INFORMATIE geheel of gedeeltelijk is vervat, te kopiëren.

Aldus verklaard en ondertekend te.....

CONTRACTANT

Naam..... Handtekening.....

Functie..... Datum.....

Bijlage 3

Format voor het voorstel voor de haalbaarheidsstudie. De genoemde elementen die in het voorstel moeten worden beschreven geven tevens de criteria waarop de beoordelingscommissie de voorstellen beoordeelt.

- Samenvatting (max. ½ A4)
- Bondige beschrijving van het kennisidee/technologie (max. 2 A4)
*Wat is de nieuwheid van het productidee en de technologische vernieuwing die daarvoor nodig is.
Wat wordt er van het door TNO gepresenteerde productidee en onderliggende technologie in het te ontwikkelen product meegenomen.
Welke expertise heeft de aanvrager/ het team zelf beschikbaar voor de noodzakelijke ontwikkeling van het productidee*
- Inschatting marktpotentie (max. 2 A4)
*Wat is de potentiële marktbehoefte en het verwachte bereik.
Wat is de toegevoegde waarde van het product voor de gebruiker.
Hoe past het nieuw te ontwikkelen product in het productenaanbod of de markt van de onderneming (of groep ondernemingen) die het voorstel indient.*
- Situatie intellectueel eigendom (IP positie) (max. ½ A4)
Is het idee (door TNO) beschermd of zou het beschermd kunnen worden (middels een octrooi), zijn er concurrerende, bedreigende octrooien.
- Plan van aanpak (max. 2 A4)
*Geef concreet aan welke activiteiten er worden uitgevoerd om de technologische en commerciële haalbaarheid van het productidee te bepalen.
Geef daarbij methode en fasering, projectorganisatie en taakverdeling (inclusief derden).*
- Bestedingsplan (max. 1 A4)
Geef een specificatie van de kosten, uren, uitbestedingen versus activiteiten.
- CV en motivatie van hoofd- en medeaanvragers (max. 2 A4)
Geef kort de achtergrond van de betrokkenen en de reden om mee te doen in dit innovatietraject.

Bijlage 4

contractformulier voor de uitvoering van een haalbaarheidsstudie in de 1^e fase van de 6^e ronde van het TNO SBIR programma 2009

Ondergetekende,..... (naam en voorletters)

Rechtsgeldig vertegenwoordiger (zoals gedeponerd bij de KvK) **van:**

Naam van het deelnemende bedrijf:.....

Adres van het deelnemende bedrijf:.....

Naam van het SBIR-project:.....

Naam van de verantwoordelijke projectleider:.....

Telefoonnummer projectleider:.....

E-mail projectleider:.....

Ondergetekende verklaart zich bij de uitvoering van de haalbaarheidsstudie te zullen houden aan het bestedingsplan (zie bijlage).

Het bestedingsplan geeft uitvoering aan de haalbaarheidsstudie, conform de inhoud van het ingediende voorstel van bovengenoemde ondernemer, met in achtname van de eventueel gewenste aanpassingen van TNO, mede op basis van de beoordeling van de externe beoordelingscommissie en in overeenstemming met het TNO rapport 2009sp0685.

De totaal geplande kosten voor de haalbaarheidsstudie bedragen: Euro .....

De gevraagde financiering uit het TNO SBIR programma bedraagt: Euro .....

Ondergetekende wenst voor de uitvoering van de haalbaarheidsstudie gebruik te willen maken van de volgende TNO expert(s):.....

TNO financiert deze expert(s) uit eigen middelen. Voor de ondersteuning door de expert heeft TNO een budget gereserveerd van EUR 7.500,-.

Voorwaarden:

1. Voor de haalbaarheidsstudie zijn van toepassing de bepalingen over projectuitvoering, kenniseigendom, en daarmee samenhangende rechten zoals vastgelegd in TNO rapport 2009sp0685.
2. De maximale duur van de haalbaarheidsstudie bedraagt drie maanden, vanaf de datum van opdrachtverlening door TNO.
3. Het resultaat van de haalbaarheidsstudie dient uiterlijk op de vervaldatum in de vorm van een rapport aan TNO te worden aangeboden. Wanneer ondergetekende wil meedingen in de fase van de verdere ontwikkeling (fase 2) van de 6^e ronde van het TNO SBIR programma 2009, dan dient de haalbaarheidsstudie vergezeld te gaan van een uitgewerkt valorisatieplan

De rapportage van de haalbaarheidsstudie dient tenminste te omvatten:

- **samenvatting:** opzet van de studie, resultaten en conclusies
- **inleiding:** achtergrond, aanleiding, doelstelling en probleemstelling
- **projectuitvoering:** methode en fasering, projectorganisatie en taakverdeling (inclusief derden)
- **technologische haalbaarheid:** technologische risico's/-onzekerheden, evt. alternatieve oplossingen, de technologische haalbaarheid van een verder R&D traject, wat er nog aan R&D moet plaatsvinden met welke technische risico's en nieuwheidsaspecten i.r.t. het eventuele vervoltraject
- **economische haalbaarheid:** economische risico's/-onzekerheden (relatie opbrengst en investeringen, condities voor investeringen, regelgeving en concurrentie), economische baten, marktverwachtingen, omzetprognoses, onzekerheden en risico's i.r.t. het eventuele vervoltraject
- **organisatie:** risico's en onzekerheden bij de organisatie bij het vervoltraject (benodigde expertise, taakverdeling, kennisuitwisseling, wijze van samenwerking, gebruiksrecht op resultaten)
- **conclusies:** de haalbaarheid, vanuit het perspectief van de onderneming, hoofdlijnen voor een evt. vervoltraject gericht op valorisatie
- **financiën:** realisatie versus begroting

In het toegevoegde valorisatieplan moet tenminste aan de volgende aspecten aandacht worden besteed:

achtergrond:

- focus van de te gebruiken technologie en/of kennis
- toegevoegde waarde van de technologie aan het productidee
- de mate van nieuwheid van technologie en productidee
- beschikbare informatie: literatuur/octrooien

aanpak:

- een technische specificatie van het te ontwikkelen product
- beschrijving van de onderdelen van het valorisatieplan met een projectplanning (milesstones, tijdschema, betrokken uitvoerders met capaciteitsplanning)

projectmanagement:

- aanpak monitoring van de voortgang en het beheersen van de kosten
- maatregelen in het geval de uitvoering duurder uitvalt
- maatregelen in het geval de planperiode langer uitvalt

aanzet tot een businessplan

- huidige markt(en) van het bedrijf: producten, businessmodel, marktpositie en marktaandeel, marktstrategie en concurrentie
- verwachte omzetontwikkeling als gevolg van het nieuw te ontwikkelen product
- nieuwe klanten, nieuwe markten
- de mogelijkheid van het commercialiseren van spin-off producten
- vooruitblik op de commercialisatie fase (fase 3 SBIR): unieke marktvoordelen, concurrentieanalyse, omzet- en cashflowprognoses, verkoopkanaal, marketingplan
- wijze van financiering van de commercialisatiefase (fase 3 SBIR)
- strategie m.b.t. intellectueel eigendom en kennisbescherming
- CV's van betrokken uitvoerders (team), met name van de onderzoekers

5. De bij de deelname aan het TNO SBIR programma ondertekende geheimhoudingsovereenkomst blijft van toepassing.

6. TNO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van de ten behoeve van de haalbaarheidsstudie ter beschikking gestelde productideeën en kennis.

De haalbaarheidsstudie wordt geheel voor eigen risico van de aanvrager/indiener uitgevoerd.

7. Betalingsvoorwaarden:

- alleen gemaakte kosten, die direct toe te schrijven zijn aan de uitvoering van de haalbaarheidsstudie, conform het voorstel van de ondernemer en het bestedingsplan, komen in aanmerking voor een vergoeding uit de beschikbare middelen van het TNO SBIR programma 2007
- 50% van de SBIR financiering wordt als voorschot toegekend bij de opdrachtverstrekking
- 50% van de SBIR financiering wordt toegekend, na goedkeuring van de ingediende einddeclaratie en het eindverslag conform punt 3

Bedrijfsnaam: .....

Handtekening: .....

Plaats en datum: .....

S.v.p. retourneren aan:
TNO Strategie en Planning
Postbus 6070
2600 JA Delft

Bijlage 5:

Contractformulier voor de uitvoering van de verdere ontwikkeling (2^e fase) in de 6 ronde het TNO SBIR programma 2009

Ondergetekende,..... (naam en voorletters)

Rechtsgeldig vertegenwoordiger (zoals gedeponereerd bij de KvK) **van:**

Naam van het deelnemende bedrijf:.....

Adres van het deelnemende bedrijf:.....

Naam van het SBIR-project:.....

Naam van de verantwoordelijke projectleider:.....

Telefoonnummer projectleider:.....

E-mail projectleider:.....

Ondergetekende verklaart zich bij de uitvoering van de valorisatiefase te zullen houden aan de in de bijlage gegeven kostenspecificatie en bestedingsplan.

Het bestedingsplan is conform de inhoud van het ingediende valorisatieplan, met in achtneming van de eventueel gewenste aanpassingen van TNO, mede op basis van de beoordeling van de externe beoordelingscommissie en in overeenstemming met het TNO rapport 2009sp0685.

De totaal geplande kosten voor de valorisatiefase bedragen: Euro .....

De gevraagde financiering uit het TNO SBIR programma bedraagt: Euro .....

Ondergetekende wenst voor de uitvoering van de R&D fase gebruik te maken van TNO ondersteuning. TNO financiert deze inbreng uit eigen middelen. Voor de ondersteuning door de experts heeft TNO een budget gereserveerd van EUR 50.000,-.

Voorwaarden:

1. Voor de fase van de verdere ontwikkeling (fase 2) zijn van toepassing de bepalingen over projectuitvoering, kenniseigendom, en daarmee samenhangende rechten zoals vastgelegd in hoofdstuk 2 (Procedure TNO SBIR Programma) van TNO rapport [200sp0685](#).
2. De duur en de fasering van fase 2 zijn conform het valorisatieplan/het van voor de verdere uitwerking. De looptijd bedraagt maximaal twee jaar vanaf de datum van opdrachtverlening door TNO.
3. Halverwege de geplande besteding en ten hoogste na één jaar na aanvang van de uitvoering ontvangt TNO een mid-term review over het behalen van de geplande mijlpalen, over de planning in relatie tot het tijdschema, over het verloop van de bestedingen, over de vooruitzichten m.b.t. de te behalen resultaten, over de forecasting van het bestedingsplan en over het organisatorisch verloop van het proces. De rapportage wordt besproken in een daarvoor georganiseerde mid-term review meeting. Bij afwijkingen t.o.v. het overeengekomen plan voor de 2^e fase en/of het bestedingsplan, waarbij TNO het vertrouwen verliest op het behalen van het beoogde eindresultaat, houdt TNO zich het recht voor om

aanpassingen in het vervolg van het project te eisen of de opdracht in SBIR-verband te beëindigen. In deze gevallen zal TNO zich laten adviseren door externe deskundigen.

4. Het resultaat van fase 2, na afloop van de maximale doorlooptijd dient te zijn:

- Een rapportage van fase 2
- Een plan voor de commercialisatiefase

Deze beide documenten vormen het eindrapport van de fase. voor de verdere ontwikkeling

De rapportage over fase 2 dient tenminste te omvatten:

- behaalde eindresultaat en conclusies, in termen van een technische specificatie, een testprotocol, een getest prototype, een fabricageplan en technische documentatie
- een toelichting op wijzigingen ten opzichte van het plan voor fase 2: m.b.t. doelstellingen, werkplan, fasering en projectduur
- deelnemende partners in fase 2 en hun activiteiten
- knelpunten en oplossingen bij de uitvoering van fase 2 (technisch, personeel, samenwerking, projectorganisatie en juridisch)
- toegevoegde waarde voor de samenleving, inclusief duurzaamheids- en werkgelegenheidseffecten
- voorbereiding van commerciële activiteiten in fase 2: een financier voor de commercialisatiefase, een launching customer en/of de eerste (pilot) klanten

Het plan voor de commercialisatiefase dient tenminste te omvatten:

- plan van aanpak voor het commercialisatietraject
- financiering en investeringen
- productontwikkeling: traject en fabricage
- implementatie van kennis en vaardigheden (opleiding/training), impact op de eigen organisatie (werkgelegenheid en R&D functie)
- time to market: periode tot introductie in de markt, knelpunten voor introductie
- (nieuwe) afzetmarkten, marktperspectieven
- omzetverwachtingen, terugverdientijd en productlevenscyclus

5. De bij de deelname aan het TNO SBIR programma ondertekende geheimhoudingsovereenkomst blijft van toepassing.

6. TNO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van de ten behoeve van fase 2 ter beschikking gestelde productideeën en kennis.

De ontwikkeling in fase 2 wordt geheel voor eigen risico van de aanvrager/indiener uitgevoerd.

7. Bij het eindrapport wordt een accountantsverklaring ingediend voor alle gemaakte bestedingen, ten behoeve van de uitvoering van fase 2.

8. Betalingsvoorwaarden:

- alleen gemaakte kosten, die direct toe te schrijven zijn aan de uitvoering van fase 2, conform het plan voor fase 2 en het bestedingsplan, komen in aanmerking voor een vergoeding uit de beschikbare middelen van het TNO SBIR programma.
- 40% van de SBIR financiering wordt als voorschot toegekend bij de opdrachtverstrekking
- 40% van de SBIR financiering wordt toegekend na ontvangst van een overzicht van de gemaakte kosten, en de beoordeling en goedkeuring van de mid-term review (zie art. 2)
- 20% van de SBIR financiering wordt toegekend, na goedkeuring van de ingediende einddeclaratie en het eindverslag conform punt 4.

Bedrijfsnaam: .....

Handtekening: .....

Plaats en datum: .....

S.v.p. retourneren aan:

TNO Strategie en Planning

Postbus 6070

2600 JA Delft

BIJLAGE bij contractformulier 2de fase

Kostenspecificatie

Personeelskosten:				
Bedrijf	Functie (in-/extern*)	Uurtarief	Uren	Uren x tarief
Subtotaal				

* Voor uitbestedingen boven EUR 15.000 moet een specificatie worden gegeven, anders kunnen de kosten van de uitbesteding worden opgenomen onder de kosten "Materialen, hulpmiddelen, reiskosten en overige directe projectkosten".

Kosten van materialen, hulpmiddelen, reiskosten en overige directe projectkosten:	
Materiaal/hulpmiddel /reiskosten/directe projectkosten	kosten
Subtotaal	

Kosten van Machines en apparatuur (outillage)	uren	outillagetarief	kosten
Subtotaal			

Totaal	
---------------	--

Bestedingsplan

Activiteit	periode	Personeelskosten [1000 EUR]	Directe kosten [1000 EUR]	Totaal [1000 EUR]
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
				0,00
Totaal				0,00